

17 jan.

24.

Herr Ingeniören Rune Alm.

Ä p p e l v i k e n .

Vid Akademiens senaste sammanträde överlämnade jag å Edra vägnar till Akademien de upprättade förteckningarna över Upplands fasta fornminnen. Jag ansåg det därvid tillika vara av intresse något beröra övriga i Eder senaste skrivelse omnämnda frågor om Forn-Sigtuna och Flasta mur m.m., beträffande vilka Ni jämväl ställt i utsikt benägen välvillig medverkan.

Akademien anmodade mig till Eder framföra sitt tack för sålunda ådagalagd offervillighet och visat berömvärdt initiativ. Akademien inser tillfullo nödvändigheten av alla goda krafters samverkan därest de mångskiftande viktiga arbetsuppgifter på svenska fornforskningens område, som alltjämt återstå, inom rimlig tid skola vinna sin lösning.

Med utmärkt högaktning

J. Lurman

A.T.F.

F

Dⁿ No 1130
 Ark. t. K. VITT. AKAD. & RA
 d. 22 MAJ 1924

Appelriten den 21.5.1924 (S.)

Hon. Fil. Dr. T. J. Arne.

F
 FÖREDRAGEN FÖR
 RIKSANTIKVARIEN
 DEN 21.5.1924
 BESLUT:

Med anledning av ett tidigare lämnat erbjudande
 angående eventuella grävningar vid Signaltårstegen, hade
 det varit min avsikt att resa ut till Baron Essen för
 att ordna för dessa grävningar. Som jag erfarit att det
 i år ej synes bli så lätt att finna lämplig person att leda
 arbetet, snär de krav som finnes äro engagerade på
 andra uppdrag, skulle det givetvis vara bäst att denna
 fråga får vila till en gynnsammare tillfälle inträder.
 De förminnen det här gäller äro ej längre i fara att
 lida någon skada. Jag har tagit mig friheten till-
 skriva Hon. Draktorn. Då jag väl vet att Hon. Riksanti-
 kvariens tid är än mer upptagen.

Med värmäktigt höjaktörning
 Runerholm

A.T.A.

Stockholm den 26 maj 1924.

Herr Ingenjör Rune Alm,

Ä p p e l v i k e n .

Med anledning av Edert brev av den 21 dennes rörande ett framflyttande av de med utlovat understöd av Eder planerade grävningarna vid Signhildsberg a.m. får Riksantikvarien uttrycka sin tacksamhet för Edert härmed gjorda medgivande till att saken tills vidare får vila. De arbetskrafter, som denna sommar stå Riksantikvarien tillhuds, äro alldeles för fåtaliga för att några större och nya vetenskapliga utgrävningar kunna företagas. Redan nästkommande år torde förhållandena te sig mer gynnsamma och skall Riksantikvarien i tid meddela, om de omtalade undersökningarna då kunna utföras.

Med utmärkt högaktning

T.J.Arne.

611
290724

85

Till
K. Vittarhets-, Historie- & Antikvitetsakademien,

Undertecknad har sedan en tid tillbaka varit sysselsatt med förarbeten till en akad. afhandling rörande M. Aschaneus och hans Signalsbeskrifning. Då det i detta sammanhang skulle vara af största intressa att få den in- till Signalsberg i Låduna socken belägna "Signals hög" utgräfd, får jag härmed vördsamt anhålla om Akademiens tillstånd att utgräfvad denna hög, samt att om denna min anhållan berättas, Akademien ville tilldela mig det anslag, som Ingenjören Rune Alm ställt i utsikt att utbetala för en undersökning af detta forminne.

Uppsala den 30 maj 1924.

Gunnar Gihl
Fil. lic.

Adr. Kungsg. 43, Uppsala.

Antikvarien

Herr Fil. Dr. Otto Jense.

V i s b y.

Eroder!

./.

Härmed en anskän från G. Gihl om prövningstillstånd för "Signilidsberg". Eikonantikvarien ber om ett kortfattat yttrande från dig. Jag har talat med förelägsattalaren och förberett honom på avsevärt på grund av dels hans bristande orientering som grävare, dels hans öpanerligen intet sägande motivering, dels sålens utomordentliga känslighet och centrala betydelse. Allt detta gick han in på. Min ståndpunkt är den, att skola undersökningar ske vid Signilidsberg, så skolderna vara väl beräknade och lagda i händerna på en välkänd och företa klassens utgrävare, som är inne i de problem, som här kunna möta.

Det framgick av vårt samtal att någon problemställning icke förelåg. Det skulle bara vara "intress för avhandlingen" men var icke av någon som helst bärande betydelse för denna.

Wend!

sin från någon anläggning, som står i
sitt samfund med det samfundet och det är all-
skart men av vilket för den omfattande fråga
sivande Farsstötarna, Frde platan i aq
sinnade hushållsintresset uttrycks och vänder.

På grund av det ovann sagda synes mig
därmed att om, som skan gör ~~en~~ en smula
sivande av "Kensilds bog" för vara en vid
skuld anologi och som för den händelse han
ej är som uttrycket vid problemet. Fösta-
Farsstötarna - Liptum eller "hög" skan vid
sitt vara annat helt, uttrycket är ganska
sivande ärova ut med uttryckens lopp
sivande, uttrycket med anläggningen
Gustaf Hultström.

Uttrycket uttrycks komposition sakin
analogin uttrycks av kompositionen
av det som, som här uttrycks han
han - uttrycket; fråga, uttrycket i det
sivande för att komposition uttrycks mig

Visby den 12 juni 1924

Otto Jansson

I överensstämmelse med vad som framgick
av samtal mellan undertecknad Wallström och Eder vid Edert besök
vid antikvarien O. Janssens yttrande infördrate rörande Eder ansökan
om tillåtelse till undersökning av "Signhildsbögen". Då bl.a. enligt
Lektor Janssens uppfattning, vilken också delas av Riksantikvarien,
starkare motivering för undersökande av Signhildsbögen ej av Eder
föreligger, får jag härmed meddela, att Riksantikvarien ej funnit
skäl bevilja Eder anhållan.

Stockholm den 20 juni 1924.

G. Elm

A. Egt.

F
FÖREDNINGEN FÖR
RIKSANTIKVARIEN
DEN 19 24
BERLUT: A. T. A.

Till K. Vetensk. Hist.-o. Antikvitets Akademien.

Slåss hol

På uppdrag af K. Vetensk. Hist.-o.
Antikvitetsakademien mig meddelat genom Dr. Otto Jönse
besökte jag fredagen den 29 aug. Signålsberg, Håhuna s.n.,
Uppsala tillsammans med Kandidat Erik Hodens. med
anledning af uti på platsen grundgräfnings gjorts för upp-
förande af en källare och därvid en tegelmur an-
träffats. Gräfningsarbetet är upplaget omedelbart
invid inspektorsbyggningens östra gafvel (plan å omstående
sida). Den anträffade muren har antagligen kllhört en
källare, som använts under 1700-talet och möjligen
under en del af 1800-talet. Några fynd i bottenlagat
kllvaratogs: fyra bitar af rezent glasyrvara, hvaraf
två bitarna från samma käre samt en öra från ett
krutmakararbete, en spik samt en nitnagel.
Prof på teglet i muren togs dessutom. Tvänne skärpvor
äro typiska för muren i sin helhet. En hel tegelsten,
som holligen varit använd i någon äldre byggnad,
medtog. Slutligen kllvaratogs prof på kalkbruket i
fogningarna. Fynden äro deponerade hos Signåna fornhem.

Signåna den 1 september 1924.

Gunnar Ekbl

berg kan nämligen träffa mitt i en av de mest centrala punkterna
av svensk förhistoria.

Högskolestyrelsens föraktning

G. Hallström

18 maj

25

Herr Ingenjören Runo Alm,

Å p p o l v i k e n.

Vid den förberedande behandlingen av vissa viktigare
grävningsplaner, som stå på dagordningen, ha Owen undersökningar-
na vid Signildsberg varit föro, i enlighet med Edert frikostiga
erbjudande i skrivelse av den 1 december 1923.

Då emellertid ingen person, som är den bästa kännaren
av dessa trakter, nämligen doktor Otto Janse, i år fortfarande
är bunden av äldre uppdrag o åtaganden beträffande Sigtuna, men
än mer Visby, och det syntes Högskolestyrelsen önskvärdt att han
borde vara den som planerar och leder den blivande undersökningen
vid Signildsberg, torde saken bäst gagnas genom ett ytterligare
uppskjutande. De av museets övriga tjänstemän, som skulle kunna
komma ifråga, som ledare av denna undersökning, äro i fåtaligare
än vanligt och därigenom också mer än vanligt pressade för tjänster
löpande ärenden.

Enligt uppdrag får jag hemställa till Eder att god-
känna detta uppskjutande och att icke uppfatta det som ett under-
värderande av undersökningens betydelse. Det helt motsatta för-
hållandet är i stället rådande. En undersökning vid Signilds-

240

1925

F
FÖRENINGEN FÖR
RIKSANTIKVARIEN
DEN 31. 5. 1925
BESLUT:

Hon Syster S. Larsson

För inläst bren angående de evakuerade From-
sifternegrävningarna får jag tacka.

Bäst är kanske att skriva på dessa ämnen
en is. Syster James erfarenhet är ju stor och
värdfull, därest hon tid kommer att medge en
övernående vid dessa arbetens bedrivande, vilka väl
bäst närmast ledes av yngre energiska väsenhets-
man var tid och kraften medgeva en stort
avslutande och framläggande av de väsenhetsliga
sifternegrävningarna.

Med vänlig hälsning
Ernestine

Åggestaden den 28. 5. 1925.

DR NO 787
S. K. OTT. ANNA & SA
S-MS 1826

A.T.A.

Aggelviken den 2. 3. 1926

F
RIBSKANTVAKEN
DEN 11/3 1926
BEBLUT. *Sten*
P. H. 1. 2 C

Herr Doktor G. Hallström.

Som jag hört att Riksantikvarien Curman ej gärne vill
börja nya utgrävningar, vilka ej äro o villkorligen nödvändiga,
förför gammalt lagrat gravgods från äldre grävningar tillvit
bearbetat, tillåter jag mig föreslå Ldr och föreslå att de
eventuella grävningarna vid Sigmundsberg och Klästa mur bliva
uppskjutna ännu ett år. Min avsikt är ett i sommar utföra
fortläggningar med hjälpländer av de båda områdena. Som desse
arbeten i varje fall måste utföras innan grävningarna börja
vinnes ju förmod ett steg framåt.

Med utbräckt hälsning

Ronnblom

850254 CR

D.nr. 1782 Ank. - 2 MAJ 1929
 EVITTÅkad & Riksantikvarien

Uppland
 Håtuna sn
 Signildsberg



- Föreläsning:*
- I. Fornlämningsområdet i Signildsberg
 - II. a. Rikt. Håttå.
 - II. b. Platan f. det gamla Håttå.
 - III. Sake grav.

Till Riksantikvarien.

F
 FÖREDRAGEN FÖR
 RIKSANTIKVARIEN
 DEN 26 MAJ 1929
 BESLUT: *Stämman på PM för 1929*
av utskottet

På uppdrag av F-föredragaren besökte undertecknad den 20 april Signildsberg i Håtuna socken för att på platsen uppgöra plan för undersökning av fornminnesområdet därstädes, vilken undersökning ingenjör Rune Alm, Äppelviken, i brev av den 1 december 1923, ockräftat senast 9 mars 1926, erbjudit sig bekosta. Ingenjör Alm lät år 1926 upprätta en karta över området, vilken av H. Faith-Ell utfördes i skalan 1:200.

En undersökning härstädes bör bedrivas efter två linjer: dels grävningar å själva fornlämningsområdet, dels noggranna topografiska undersökningar av den närmaste trakten.

I. Undersökning av fornlämningsområdet. Detta är beläget iV om corps de logiet och utgöres av a) Signilds kulle, en stor hög av omkring 25 m:s diameter och 2,5 m:s höjd. Den är upptil troligen i senare tid avplanad och försedd med en sittbank av sten. Den har även använts som hundgrav. Högen bör f.n. lämna orörd.

b) Höjden 60 m. N om Signilds kulle. Dess högst belägna del består en närmast oval plåtå 40 x 25 m. med längdaxeln i NO-SV. Härifrån synas mot sjön tydliga terrasseringsar. I NO finnes i slottet lämningar av en källare. Denna höjd torde vara identisk med den av Aschaneus omtalade platsen för För-Sigtuna slott, vars

grundplan på hans tid var synlig, omgiven av en fyrkantig berggård (de nu synliga terrasserarna?). Då kullen enligt uppgift innehåller rikligt med tegel (jfr v.Friesen, UFT, bd 9, sid 50), bör man kunna vänta att här finnas lämningarna av ett fast hus från medeltiden, i så fall kronogodset Förra-Sigtuna, varifrån konung Birger 1299 utfärdade ett donationsbrev (jfr v.Friesen o.a.a. sid. 50).

Det vore av stort intresse att genom provschakt konstatera, huruvida murrester och ev. kulturlager här finnas *bevarade*.

c) Höjden 50 m. NV om Signilds kulle. På en i Generallantmäterikontoret förvarad karta över Signildsberg av år 1715 finnes på en höjd i närheten av corps de logiet ett stentorn, kallat "Signilds Buhr" upptaget, möjligen identiskt med denna höjd, där en kvadratisk stensättning finnes upptagen å kartan av 1926 (omkr. 8 x 8 m). Även här bör ett provschakt läggas för att konstatera, om denna stensättning möjligen kan utgöra resterna av ett gråstenstorn ~~med kvadratisk grundplan~~, vilket i så fall torde kunna betraktas som en föregångare till det fasta huset av tegel. Aschaneus uppgift: "Sunnan opå är och en vällig hög Stenresa, then til Ewentys haf warit ett Stentorn", synes bekräfta detta.

II. Topografiska undersökningar av den närmaste trakten.

a) Vid mitt besök å Signildsberg iakttog jag omedelbart S om r i Hammarby ^(gen. stentorn) och omedelbart Ö om vägen en närmast rektangulär stensättning, liggande på en med ungskog bevuxen mindre höjd. På grund av den täta vegetationen kunde närmare iakttagelser ej göras. Denna plats bör tagas i närmare betraktande, vilket knappast torde kunna ske utan föregående rönjning.

b) I ingenjör Alms inventering av Håtuna socken (Å.T.A.) finnes som nr 31 upptagen en gruskulle o:ca 400 (på inv.-kartan omkring 850) m. 330 om corps de logiet, där man vid plantering iakttagit svart kololjandad jord. Ett grustag finnes (enl. Alm) på kullens S sida. Några antydningar till gravar saknas. Denna plats torde vara identisk med det av Aschaneus omnämnda Trånboda, "Huarest sägz hafna waritt itt Ställe och namn ther Stadzmänn hafue haft sin handdel vidh, och andre". Farleden bildar här en vik, i vars mynning Getholmen, av Aschaneus kallad För-Sigtuna-holmen, ligger. Öster om denna vik skall enligt Aschaneus den öfver Broholmen gående bron ha

haft sitt brofäste. Denna plats bör givetvis bli föremål för en närmare undersökning.

Beträffande övriga fornlämningar hänvisas till ingenjör Alms inventering. Nämnas bör dock, att i Aske park, på åsen NV om corps de logiet, finnes en terassering av grova stenar samt rund stensättning. Även denna plats bör tagas i närmare ögonseende, vilket tiden ej medgav vid mitt besök på platsen. Stockholm den 1 maj 1929.

Vörresamt

Richard Anders

Herr Baron R.H. von Essen, Signildsberg, B r o.

med översändande av karta över Signildsberg, Hätuna sn, Up.

Med tack för visad älskvardhet vid besöket på Signildsberg
ber jag härmed att enligt löfte få översända en kopia av herr
Faith-Hills karta över fornlämningsområdet vid Signildsberg.

Med utmärkt hälsning,

i tjänsten:

E. Floderus